

S Z A R V A S

T Á R S A D A L M I és S Z É P I R O D A L M I L A P.

Szerkesztőség: Kényes utca 175.

Kiadóhivatal:

Nagytemető-utca 519. házszám,
Nagy M. könyvnyomda.

Megjelenik hetenkint kétszer, vasárnap és csütörtökön reggel.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt — kr — Félévre 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr

Hirdetések árszabályszerint vétetnek fel

Egyes számok kaphatók a kiadóhivatalban

A kuruzslók.

Valamely ország általános műveltségének megítélésére sokféle mérleket állítottak fel az egyes szakemberek és írók.

Némelyek azt állítják, hogy a nők iránti tisztelet foka volna a műveltség mértéke, mások az iskolák számától és szellemétől függőnek jelölik meg az általános műveltséggel morálbólcselők az öngyilkosságok számának egyenes arányát hozzák viszonyba a műveltség terjedésével, ideggyógyászok az elmebajok terjedését és szappangyárosok a szappanfogyasztás mennyiségét.

Talán mindegyiknek és még másoknak is igazuk van és azért nekünk is van jogunk kimondani, hogy a kuruzslók száma és boldogulása rendkívül fontos mérő-foka az általános műveltségnek.

Lehetetlen ugyanis feltételeznünk valamely műveltebb embertől, hogy a jó orvost és az igaz tudományát valamely félelmetes veszedelmes intéz-

ménynek tartsa, melynek célja az emberiség megrontása volna — és halálja ez emberek és e tudomány józan irányát sohasem fog lelketlen kuruzslók körmei közé kerülni.

Mindent a mi hasznos és jó a beteg emberiség gyógyítására, mindent a mi a betegséget kikerülhetővé teszi a legnagyobb a legőszintébb örömmel karol fel az orvostudomány ma, még akkor is, ha annak lényegét nem érti vagy a tudomány mai állásánál fogva magyarázni nem tudja.

Csak egyetlen feltétele van e felkarolásnak az t. i. hogy tényleg hasznára legyen a gyógymód vagy gyógyszer az emberiségnek és éppen ezért minden ajánlott vagy felmerülő módoknak, szereknek komoly bírálatára bocsátkozni kész az orvos, illetőleg azzal kísérletez!

Lehet, hogy sokan e körülményt nem írják az orvostudomány javára. mondván, hogy buvárkodása nem alhat szilárd alapon, ha minden érthetetlen kísérletbe belekap és kétség-

telen, hogy van jogosultsága e felfogásnak, de másrészt az emberiség jóléte, a szenvedők könnyítése s tehát a humanismus lévén e tudományszak első jelszava, nem törődik eváddal, csak gyógyít, a hogy tud.

Azon körülménynél fogva, hogy a diagnosztika és az operatív szakok jobban fejlődtek ki, mint a belső gyógyítás (therapia) tudománya, ma inkább a bajok megelőzésére fordítanak gondot, mintsem a meglevők gyógyítására.

Azt kellene hinnünk, hogy e felfogás általános, melyet éppen leirtunk annyira természetes és józan és mégis bámulva, hogy ne mondjuk, elszomorodva látjuk, mily óriási arányban gyilkolnak az országban nyereséges kuruzslók, javasasszonyok titkos szerrel titokban kereskedők titkos operatőrök stb.

Egyenesen a nép műveletlensége ostobasága azon tényező melyre e csoport számításait alapítja kétségtelen tehát hogy a hol kuruzslók bol-

J Á R C Z A.

A hosszu éj.

— Humoreszk. —

Fodros Kajetán II-od oszt. irodatiszt szorgalmas és buzgó hivatalnok a fő és székvárosi XII-ik kerületi kir. járásbírósnak. Korán elmegy a hivatalba és későn jön haza onnan.

De nemcsak a hivatalban hanem a magánéletben is rendszerető és pontos ember: olyan mint az óra, melyet reggel felhuznak, s aztán pontosan járja le a perczeket és az órákat. Agglegény még, noha 45 év enyhe langy fuvalma vonult el szürkülni és kopaszodni kezdő koponyája felett.

Saját háztartása nincsen, hanem kocsimába jár étkezni; de ott is annyira ismerik pontosságát, hogy mikor az étkező helyiségbe benyit, már asztalon várja a párolgó leves. Lakása a XII-ik kerületben van a »haromszunyog« utczában, a hol egy kis

hónapos szobája van, egy ablakkal s kilátással az udvarnak egy félreeső sarkára.

Vacsoráját rendszeresen a »Tök nyolezas«-hoz címzett kocsmában fogyasztja el. Vacsorájához megiszik három deczi bort, ennek elfogyasztása közben a többi vendéggel eldiskurálgat $\frac{3}{4}$ 9-ig, nyáron $\frac{3}{4}$ 10 óráig. Ezt az időt mindenkor aritmetikai pontossággal megtartja. Abban a perczen midőn a fali óra elkettyenti a három negyedet, veszi kalapját, botját felöltőjét, elbucszik asztal társaitól, s egyenesen haza megy. Tíz perc alatt lakásáig ér, mindig kapuzárás előtt öt perccel s ezt a pontos beosztást nem szegi meg soha. Azaz, hogy mégis: de csak egyetlen — egyszer történt meg rajta. hanem mégis megtörtént. Resteli is szörnyen a dolgot, hogy ez megtörtént rajta, denique megtörtént. — De, a mint mondani szokta, — akkor gonosz indulatú eselszövénynek volt áldozata.

Egy téli estén a »Tök-nyolezas« rendez vendégei a szokottnál vidámabb hangulatban mulattak. Asztaltársaságot alkottak és megválasztották tiszteletbeli elnöküknek Fodros Kajetán urat. E nem várt megtiszteltetés roppantul hízelgett az iro-

datiszt híuságának: de azért nem feledkezett meg a záróráról.

A fali óra már elütötte a nyolezat, a hosszabbik óra mutató már gyorsan közeledett IX-es numerus felé, s Kajetán ur éper-csüszölődni készült midőn az asztaltársaságnak egyik furfangos tagja felemelkedett helyéről s kacskaringós eszmenetű hosszúra kinyújtott, sallangos szavakkal kiczifrázott felköszöntőt mondott a tiszteletbeli elnökre. Az ékes díkezióra felzúgott a lelkes éljen erre természetesen kocziintani kellett. A vendégek sorra kocziintották Kajetán urral, s mikor az utolsó pohárköszöntés megtörtént, az óra elütötte a kilenczet.

— Most már mindegy. — gondolá Kajetán ur, — ugyis kapuzárás után érek haza s kapuzárás után is meg kell fizetnem, tehát még egy kevés ideig maradok. Ugy sem illenek ily nagy megtiszteltetés után kereket oldani.

Azután is csak került fordult a pohár a sok felköszöntés hömpölygött, mint az áradat, végössza nem volt; a mulatók úgy belekeveredtek a toasztok árjába, mint az utvezető labirintjébe az eltévedt vakintézeti növendék.

dogulnak, sőt vagyont szereznek ott igen alacsony fokon áll a felvilágosultság a műveltség ezen egyik tényezője; a józanság és ítélőképesség a műveltség ezen következményei.

H I R E K.

— Jókai levele városunkhoz. Jókai Mór koszorus írók azon alkalmából, hogy Szarvas városa öt diszpolgárává választotta a város bírójához a következő köszönőlevelet intézte: T. Melis György bíró urnak Szarvas T. Uram! Hodolatteljes örömmel fogadtam azon hazafiai kitüntetést, melyben engemet Szarvas város mélyen tisztelt közönsége részesített. Irodalmi munkásságom legszebb jutalmát találok e megtiszteltetésben s életemnek hátralévő napjait arra szentelem, hogy ezt megérdemeljem. Kérem megbeszéljék [hálám] kifejezését a város tisztelt közönségével tudatni s hazafiu jóindulatában engemet továbbra is megartani. Legmélyebb tisztelettel maradok Budapestén 1894 január hó 20-án híven tisztelő honfitársra, Jókai Mór s. k.

— A vármegye rendkívüli közgyűlésének — mint már jeleztük — sok és forintos tárgya lesz, ezek között az utadó-alap terhére felveendő egymillió kétszáz ezer for kölcsön folytán a kiépítendő uthalozat, továbbá a vármegye községeit egymással összekötő távbeszélő.

— Az alföldön létesíteni szándékolt nagy állami mű ut érdekében, mely megyénkben Öcsöd, Szentandrás, Szarvas, Kondoros, Csaba és Gyulát érintené f. hó 17-én értekezlet lesz a kereskedelemügyi ministeriumban. Az értekezletre Békésvármegye is meghívott. Megyénkef az értekezleten dr. Fábry Sándor helyettes alispán, Terényi

Lajos és Haviar Dani országgyűlési képviselő fogják képviselni.

— Szabályrendelet jóváhagyás. A belügyminister az apaállatok megvizsgálása s a lótenyésztés tárgyában alkotott megyei szabályrendelet módosítását jóváhagyta.

— Választások. Szentandrás községi gazdának Ifj. Sinka Pált. — Kondoroson irnokoknak Harza Istvánt és Jankó Pált választották meg.

— Haviar Dani országgyűlési képviselőket az országgyűlés igazságügyi bizottságának tagjává választották meg.

— Szentandrás munkásegylet alakult, mely alapszabályait jóváhagyás végett beküldte a vármegyéhez.

— Gyoma város képviselőtestülete, Zsigmond vállalkozó mérnökkel szerződést kötött egy ártézi kut építésére. Az ártézi kut előállítás költsége 16,000 forint lesz.

— Vásár. A szolnoki mátyási országos vásár f. évi febr. 18 és 19-én fog megtartani.

— Mének. A Szarvas község részére beosztott 5 mén f. hó 15-én fog megérkezni.

— Tanítók fizetése. Pásztori tanítónak lemondása illetve elmozdítása folytán üresedésbe jött tanítói fizetést mint mult heti számunkban is jeleztük az ev. egyház presbitériuma promotió utján egyhangulag Molnár Jánosnak, mint a kisebb fizetésű tanító legidősebbjének szavazta meg. Ez ellen azonban, mint halljuk intrigant felhívás és figyelmeztetés folytán Csernák János tanító óvást emelt az igazgató lelkésznel s mint idősebb tanító magának kéri az üresedésbe jött fizetést, mely az ő fizetésénél s orgonistai díjánál 60—70 frttal nagyobb. Nem ismerjük ugyan alaposan az ev. egyház rendtartási szabályzatát amely nyiben az orban elődje — habár négyszer volt volt üresedés nagyobb fizetésre — sohasem léptetett elő és azt nem is ké-

relmezte soha, nagyon különösnek tünik föi hogy épen most emeltetik óvás a presbitérium határozata ellen, amikor a fizetés — melyhez a város is hozzájárul — épen olyan tanítónak szavaztatott meg ki kisebb fizetéssel hosszabb idő óta teljesíti az ingyenes temetéseket a város tulajdonát képező kórházban. Ugy tudják hogy a város adományozása alkalmával az akkor létező összes — nyolcz — tanító fizetéséhez épen azért járult hozzá, hogy a tanítóknak a várossal szemben teljesített fáradozását jutalmazza, s ez mindaddig míg a kórház-utcai iskola nem létezett rendben is ment. Azóta mint legközelebb lakó a kórház-utcai iskola tanítója teljesíti a kötelességet, aki hivatkozva csekély fizetésére a városi képviselőtestület részéről igyekezetére s nagyszámu családjára való tekintettel — az elmultra vonatkozólag fáradságáért ket év előtt csekély elitmerésben részesített ugyan miután a városban az egyházzal szemben eb eli kötelezettségének az említett adományozás folytán eleget tett, utasítva lett az illető tanító, hogy e tekintetben egyházához forduljon. Most a presbitérium az alkalmat felhasználva ebben szerintünk igen helyesen és elismerést érdemlőleg intézkedett, de ez ellen óvás emeltetett. Nem avatkozunk a presbitérium dolgaiba szerintünk azonban az lenne a méltányosság ha Csernák tanító következik gyobb fizetésre — mellyel a temetések végzése is jár — menjen át a a kórházutcai iskolába s annak tanítója az ő helyére és teljes fizetésére.

— A bcsabai országos vásár f. hó 23.24 és 25-én tartatik meg.

— Italmérési engedély. Frisch Sámue 1539 szám alatti üzletben gyakorlandó italmérésre engedélyt nyert

— Hangverseny. Az illam és a helybeli nőegyesület által segélyezett szarvasi társulati polgári leányiskola tantestülete tanszereinek gyarapítására 1894. év február

Az asztaltársaságnak valamennyi tagja mondott felköszöntőt prózában vagy rigmusokban.

Persze a gyakori felköszöntésnek sok koczintás, a koczintásnak még több ivás, a még több ivásnak berugás a vége.

Már éjfélfele járt az idő, midőn a jókedvű asztaltársaság oszladozni kezdett; de azért egyikőjük sem gondolt ám arra, hogy most szépen hazabandukoljon, hanem betértek még egy teára feketére, kapuczi-nerre vagy knigebájura, kinek a milyen gusztusa volt.

A tiszteletbeli elnököt, a kinek legobban megártott a sok áldomás, pártfogás és gondozás alá vette a két gonosz csontu asztaltársra a kik már előzőleg összebeszélnek hogy ma derekasan »elkészítik« az öreget. Elvezették egy fényes vendéglőbe ott egy külön szobát nyitattak és pezsgőt hozattak. A gyöngyöző üde pezsgő derekasan itatta magát, a hatalmas durranásokkal megnyílt palaczkok gyors egymásutánban ürültek a kristálypoharak összecsendültek és az aranyos jókedv fokozódott.

— Hogy érzi magát, kedves urambátyám? — kérdé az egyik czimbora Kajetán őrtl.

— Hunczut az ur, kedves öcsém! — felelt Kajetán — ma pompásan érzem magamat kedvem volna a kapurthalai maharadsával bruderschaftot inni.

A meghunczult ur elismerte, hogy ő hunczut, fenéig úritette a pezsgős poharat és uj pertu testvérével átfonta karját és jobbról-balról összepuszizkolódzott.

Ugyanezen nemzetközi formalitás mellett a másik czimbora is megitta Kajetán urral a pertu poharat.

Aztán ujra töltöttek és ujra ittak, a következő félóraban Kajetánnak a sok ivás annyira megártott, hogy hamarosan azt sem tulta volna megmondani, vajjon flu-e vagy leány, magyar-e vagy cigány?

A két imposztor elérkezettnek látta az időt, hogy asztaltársaságuk diszesen elázatatott tiszteletbeli diszelnökét haza liferálja.

Arról szó sem lehetett, hogy az áldozatot gyalog vezessék a meglehetős távol-ságnyra fekvő »háromszunyog« utcába, tehát bérkocsit rendeltek.

A bérkocsis egy önkéntes mentő készségével segített a holtrészeg irodatisztet a kocsiba bevonszolni, aztán midőn az ülésre szépen elhelyezték, az imposztorok is beültek melléje.

A bérkocsis megkérdezte, hogy merre hajtson, s a mint az utca nevét meghalolta, a bakra ugrott s így döemögött magában:

— No, azt mindjárt kitalálhattam volna, mert csakis a XII-ik kerületbeliek isszák le magukat holtré-zeggé

— A kőbányai csak annyit iszik mint a disznó; de a XII. kerületi, az leiszza magát az agyagos gödörig.

Sok-sok külvárosi girbe-görbe kis-utca keresztülkasul nyargalázása után a bérkocsi befordult a háromszunyog utozába A kocsis hamar rátalált a házra, a kapu előtt leugrott a bakról, azután hevesen esengetett. Ismételt esengetés után hallani lehetett a házmester csoszogását, a ki ment ajtót nyitni, aztán az éjjeli lámpást maga elé tartva, meglepetve nézte a veres orru hosszú köpenyeges és kopott köcsögkalapos fiakkeres alakját.

— Egy urat hoztunk ide, a ki nem tud a maga lábán járni, — adta a hírt a bérkocsis.

Ezalatt a kíséző czimborák is kiugrottak a kocsiból s megmagyarázták a házmesternek, hogy ők fodros Kajetán urat kísérték haza, mint jó barátjukat, mert egy

nő 16-én a főgymnasium dísztermében színi előadással egybekötött hangversenyt rendez. Kezdeté 7 és fél órakor pontban, helyárak: ülőhely 50 kr, állóhely 30 kr, karzat 20 kr, Felüliszetések a jótékony célra köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Műsor. 1 virágdal 3 szólámon éneklő növendékek kara. Egy szellemdus hölgy vigjáték 1 felvonásban. Irta Berczik A. személyek: Jenő — — Mázor Elemér ur Bella, neje — Zlinszky Rózsi k. a. Szeliósy Ilma — Fuksz Gizella k. a. 2 Magánda. Zongora kíséret mellett előadja: Ländler Amália k. a. 3. Mozárt Varázsfuvolájának nyitánya zongorán 4 kézre játsza Darabos Jolán k. a. és Adámy Rezső ur. 4. Hármás előadják: Mihálfi Emma, Ratics Bella, Józsa Jofán, Goldberger Malvin, Molitórisz Emma, Engel Malvin, Szüle Mariska, Goldblatt Hanni, Kohn Margit, Frisch Etel, Kálmán Gyula, Kölbl József, Kralovanszki Imre, Mihálfi Géza. 5. A gyónás, Suppé-F.-től zongorakíséret mellett éneklő Gruber Géza ur. 6. Monolog. Szavalja Lányi Anna k. a. 7. Ábránd Bánkbánból Ridley K.-tól hegedűn játsza Adámy Rezső. ur Zongorán kíséri Benka Gyula ur. 8. Tarkalepke karral éneklő a növendékek kara.

— Rendőri hir. Folyó hó 12-én délután Kasuba András és Farkas Mihály fiatal egyének B. A. helybeli kereskedőt a piactéren megtámadták s bántalmazni akarták. Ennek megakadályozása céljából Molnár András rendőr oda ment s a nevezett két dühöngő egyén ekkor őt támadta meg és botokkal ütlegelni kezdte. A esetnek többen voltak szenttanui de a rendőrnek senki segélyt nem nyújtott. A m. kir. csendőrség is csak akkor lépett közbe a mikor őket több ismételt hiradások után a szolgabíró ur kirendelte. A rendőr tudvalevőleg csak végszükség esetén használhatja fegyverét s így nem is lehet csodálkozni azon, hogy egyesmi velők

megtörténik. Nevezettek ellen a feljelentés a helybeli járásbíróshoz megtéve.

— Elgázolta a vonat. Folyó hó 12-én virradóra a csabacsüdi vasuti állomás előjárója Unger N. a vasuti sineken feküdvén a berobogó vonat által elgázoltatott. A vonat nevezett job kezefejét és ballábát zúzta össze. Hogy mi módon került az előjáró a sinekre vajjon öngyilkossági szándékból vetette-e magát oda, vagy ittas állapotban avagy véletlen baleset következtében került-e a sinekre a vizsgálat lesz hivatalba kideríteni. A szerencsétlenül járt ember a szarvasi vasuti pályaházba hozatott az orvosok egyik kezét és lábát azonnal amputálták.

— A marhalevélbe nem szabad az állat betegségét beleírni. Többször előfordult hogy a marhalevélbe beleírják, hogy az illető állat beteg, kehes, havi vak, már a szerint hogy milyen baja van. Ezáltal az eladó arra számítva, hogy a vevő nem irástudó, a szavatosság alól akar kibujni. Hogy ilyen csalárdság ne fordulhasson elő a földmívelési miniszter ur szigorúan eltiltotta a marhalevélkezelőket, hogy olyat írjanak a járlatba a minek ott helye nincs. A marha egészségi állapotára nézve nem szabad semmit sem oda írni.

— Tűz. A f. hó 10-én Szentadrás-felőlátszó tűz, nem a Léderer-féle majorban, hanem Teleki Bálint. bszentandrásai községi pénztárnok cserépgyára mellett volt, hol mint egy 200 frt értékű takarmány, égett el.

— Kézbesíthetetlen postai csomagok díjmentes visszajelentése sok visszaélésre adott alkalmat mostanáig. A kereskedelemügyi miniszter most rendeletet bocsátott ki a visszaélések meggátlása végett. A rendelet márczius 1-én lép életbe. E rendelet szerint kézbesíthetetlen közönséges csomagok a belföldi forgalomban, valamint az Ausztriával és a megszállott tartományokkal való

csereforgalomban rendeltetési helyükre megérkezésüktől számítandó három nap mulva a Németországból eredők hét nap mulva, a nem utánvételes poste restante csomagok egy hónap leforgása után, utánvételes csomagok pedig három illetőleg hét nap mulva, jelentendők vissza. Visszajelentésnek akkor van helye, ha valamely postai csomag bármely okból nem kézbesíthető címzettnek és a kézbesítő postahivatal a feladó postahivatalhoz visszajelentést intéz, hogy utóbbi a feladótól nyilatkozatot szerezzen be, hogy miként kíván kézbesíthetetlen csomagja fellett rendelkezni. A visszajelentés mellőzendő ha a pénzes levél nem hiányos címezés, hanem valamely más ok miatt kézbesíthetetlen vagy ha a földadót a levél borítéka után felismerni nem lehet, ha a feladó a szállítólevélen és a csomag burkolatán kikötötte, hogy csomagja visszajelentés nélkül küldésék vissza, ha a kézbesítés nem lehetséges; ha a feladó a kézbesíthetlenség esetére más címmel jelölt ki és végül ha attól kell tartani hogy a csomag a földadó újabb rendelkezéseig megromlik.

— Csarnok című rovatunk térszűke miatt lapunk mai számából kimaradt.

— A szarvasi ipartestületi betegsegélyző pénztár orvosaiul Dr. Fuksz Ede, Dr. Szlovák Pál és Dr. Mikolay István lettek megválasztva. A betegsegélyző egyesület tagjait és azok családját nevezett orvos urak ingyen gyógykezelik.

— A »Szabad Szó« képe politikai napilap legújabb kedvezményei. A »Szabad Szó«, melyről talán már fölösleges elmondani, hogy a legjobb és a legolcsóbb magyar napilap, hetenkint »Koszoru« címmel egy rendkívül gazdag és előkelő tartalmu, képekkel díszített szépirodalmi hetilapot ad mellékletül. Továbbá »Kalapács« címmel maró és csipős élczeftől duzzadó élczlapot mely hetekint talányt is közöl és a megfejtők között 52 Józsv sorsjegyet és 52

kiceit megártott neki a korhelykedés. Az urak közül az egyik egy koronát csusztatott a házmester markába, s arra kérte őt hogy mutassa meg nekik a Fodros ur szobáját.

— Oh Jetszesz! csudálkozott szörnyűködve a házmester az lehetetlen! hiszen Fodros tésur nem szokot lumpolni, ő a legsolidabb partáj az egész házban.

Hogy azonban a lehetetlenség lehetőségéről saját házmesteri szemével mégis meggyőződést szerezhessen, lámpájával bevilágított a bérkocsiba és kíváncsian dugta be fejét a kocsi ajtaján s látta Kajetán urat, a ki az ülésen elterülve pihent, mellére bukott fővel, édesen szunyokált és hozzá keservesen hortyogott.

A két jó barát a fiakkeres segítségével nagy nehezen kivonszolta Kajetán urat a kocsiból, s jobbról-balról karon fogva támogatták.

A zajra a házmesterné is csakhamar megjelent feleséges éjjeli pongyolában s magasra fodrozott csipkés főkötővel. Ő volt Fodros ur kis szobájának takarítónője és Fodros fehérműinek gondozója.

A mint a történeteket megtudta es meglátta nagy csodálkozva összecsapta kezét és megoldotta nyelvének zsilipjeit.

Azután a házmesterné szapora beszédje mellett mentek Kajetán szobája felé. Elöl a házmester csoszogott nehéz papucsában, az éjjeli lámpával kezében, utánna a házmesterné lépdegélt hófehér ruhában a szoba kulcsal kezében, a házmesterné kísérteties alakja után ment a korhely triumvirátus Kajetán ur közepén. jobbról-dalról a jó barátai által támogatva és vezetve. A menetet a bérkocsis zárta be, a ki ostorát kezében tartva lépegetett utánuk.

Midőn a díszmenet a kis szobához ért, a a házmesterné kinyitotta a szoba ajtaját a szobában meggyújtotta a gyertyát. A Cerberus pár ezután eltávozott. A czimborák a fiakkeres segítségével levelköztették Kajetán barátjukat, a ki maga erőjéből erre nem volt képes és szépen lefektették az ágyba.

A fali óra ekkor hármat mutatott. Az egyik czimborá megállította az óra ingáját.

A bérkocsis kíváncsian nézte ezt a műveletet.

— Megtréfáljuk egy kicsit Kajetán barátunkat, — adta a felvilágosítást az egyik ur.

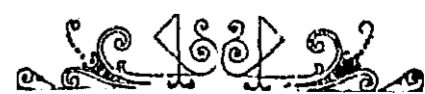
A fiakkeres kíváncsisága evvel kivolt elégitve mert nagyot röhögött.

Azután a másik ur elővette zsebéből a »töknyolczas« korcsmából előkerített nagy fekete cukorpapírost, annak széleit megkente magával hozott ragasszal, azután kiment az udvar félreeső sarkára, hová Kajetán ur ablaka nyílt s a cukorpapírossal betapasztotta az ablak üveg tábláit úgy hogy nem maradt szabadon legkisebb hézag sem.

Pajtása egy setét színű plaidet fedezett az egyik széken ezt kivitte és a beragasztott ablakot lefüggönyözte vele egészen.

— No, most jojczakát czimborá! — szóltak a lurkók a gyertyát elolva. Az egyik a megmaradt gyertyaszálat zsebre vágta sőt még arra is kiterjedt figyelmük hogy az ajtó kulcsát kívülről lehuzzák és belülről illesszék bele a kulcsjukba, aztán az ajtót betették maguk után és eltávoztak. A kapuhoz érve azt mondtak a házmesternek, hogy reggel ne keltsék fel a ténsurat hadd pihenje ki magát mert ugyanis szabadságon van.

(Folyt. köv.)

kötet szépirodalmi könyvet sorsol ki. Ezenkívül még a következő páratlan kedvezményekben részesíti előfizetőit: Azok az előfizetők a kik a »Szabad Szó»-ra az egész 1894. évben keresztül előfizettek oly módon hogy az előfizetési összeget negyedévenként küldik be, megkapják. 1. A »Magyar Történelmi Album»-nak már megjelent kötetét nyomban a mint az első évnegyedi előfizetést beküldik, 2. A pünkösdkor megjelenő »Irók és művészek Albuma» és »Közigazgatási Album» közül azt, a melyet maguk választanak. 3. A »Magyar Történelmi Album»-nak karácsonykor megjelenő 2-ik kötetét. 4. A »Szabad Szó» 1895 évre szóló karácsonykor megjelenő nagy képes naptárát. Előfizetési ár: Egész évre Budapesten 10 frt vidéken 12 frt. Fél évre Budapesten 5 frt vidéken 6 frt. Negyed évre Budapesten 2.50, vidéken 3 frt. Az előfizetési pénzek a »Szabad Szó» kiadóhivatalához (Terecz-körút 41 szám alá) küldendők. Jegyzet: Nem előfizetőknek a díszes kötésű 50 pompás színes képet tartalmazó Magyar Történelmi Albumok egyes, 150 oldalra terjedő köteteit kötetenkint 2 frt bolti árért megküldjük.

Közigazdaság.

A gyümölcsbor (cider) készítésről.

(Folytatás.)

Naponként feldolgoztatott 20 métermázsa alma s ebből nyertünk 12 hectoliter mustot. A munkálatokat 5 napszámos végezte 70 kr. napi bér mellett. Ez tesz összesen egy napra 3 frt 50 krt mely összeg részére elosztva esik egy hectoliter must előállítására 29 kr. a gépek elhasználását és kamatját nem számítva miután azokat a Miniszterium díjmentesen bocsátotta a gazdaközönség rendelkezésére.

Az a kérdés merül fel, miként fog lehetni a bort értékesíteni?

Mielőtt még rendes árakról szólni lehetne, hozzá kell a közönséget szoktatni s így ez is mint minden kezdet, némi nehézségekbe fog ütközni.

Ausztriában ez almabor literje 20—25 korrá fizetik, mi megégetünk, ha eleinte 12 kron fogjuk tudni árusítani, ez esetben is 1 métermázsa alma 7—8 frt pénzértéket képvisel.

Természetes, hogy a bor minősége mindenekfelett behatással lesz az árak alakulására.

Szatmárban. Nagybányán több birtokos kisebb mennyiségű almája dolgoztatott fel, itt az eredmény kedvezőbbnek mondható a mennyiben 1 métermázsa almából 62—65 liter must sajtoltatott.

A mi almaboraink rendszerint kevés szesztartalommal bírnak azért, nehogy elromoljanak, Április—Májusig el kell fogyasztani, — e bajon azonban cukor vagy rectificált szesz hozzáadása által lehet segíteni.

Ha a must pl. 8% cukor tartalmat mutatott ebből csak félanyi azaz 4% szesztartalommal bíróról lesz, ha mi ennek artóságát emelni akarjuk, legalább 8—9%

szesztartalomra kell törekedni. Minden kilogramm cukorból lesz 1° szesztartalom (t. i. egy htl. mustra számítva) s minden liter rectificált szesz szintén egy hectoliternél egy fokkal emeli a szesztartalmat, megjegyezvén, hogy a cukrot mindjárt a musthoz, tehát az erjedés előtt kell adni, a szeszt pedig az erjedés befejeztével.

Nyolcz százalék cukorral bíró musthoz hozzáadunk vagy 8 kilogramm közönséges fehér süvegcukrot vagy 4 liter rectificált szeszt, ha azt akarjuk hogy borunk 8° szesztartalommal bírjon.

A szesz mesterséges szaporítása ugyan költésbe kerül, de ez a bor magasabb árban bőven visszatérül.

A bor illetve a mustnak cukrozása iránt a közönség körében nagy előítélet uralkodik, azt állítván hogy ezen manipuláció következtében a bor megnyálosodik. Ez azonban nem áll, mert a cukor hozzáadásával csak azt pótoljuk a mint a természet mostohán adott, — sőt ellenkezőleg minél nagyobb a szesztartalom annál kevésbé lesz a bor betegségeknek kitéve.

Francoziaországban, bor számára igen cukordus fajtákat természetnek, melyek mustja 14—16% cukrot is tartalmaz, azért ott a szesztartalom növelésére alig van szükség — a mi savenyu almáinkból készült borokvetlen javításra szorul, ha tartósabbá akarjuk tenni.

Az idei szőlőbor kevés cukortartalma miatt általában romlandó lesz, ha annak szesztartalma mesterséges uton nem lesz gyarapítva, a mire még mindig van idő, ha kiejedés után megfelelő 'rectrificált szeszt adunk hozzá.

Pár szóval még a borkészítési eljárást kívánom ismertetni Az alma, körte legnagyobb cukortartalmát teljes érettségével éri el azért a lerázott gyümölcsöt fedett helyiségben halmokba rakva 3—4 hétig szokás izzasztani, hogy teljesen utánérjen.

Miután az alma átválogatva, léczes dobszerkezetben megmosatott, belekerül a malomba mely azt kásává őrli, ezen kása kádakban 12—15 óráig áll hogy az erjedést előmozdító csirgombákkal érintkezzék s hogy a törkölyt egy kis színt nyerjen.

Ezután tesszük hogy a törkölyt a sajtóba. Ez a szőlősajtóhoz teljesen hasonló csak hogy a nyílások keskenyebbek, nehogy a must a egy a öröly része s szorításának.

(Folyt. köv.)

Vasuti menetrend.

I. Szarvas-Mezőtúr

Induló-vonatok.

7415.	7411.	7413.
reggel	d. e.	d. u.
3.45.	9.33.	1.55.

Érkező-vonatok.

7416.	7412.	7414.
reggel	délbe	este
8.33.	1.21.	5.44.

II. Szarvas-Mezőhegyes.

(Érvényes a megnyitástól kezdve.)

Induló vonatok.

8112.	8114.
reggel	d. u.
4.10.	1.43.

Érkező vonatok.

8111.	8113.
d. u.	reggel
1.42.	8.59.

Felölös szerkesztő: **Miháfi József.**

Kiadó: **Sápszky János.**

Nyilttér.)*

Med. univ.

Aösszes gyógytudományok tudóra

Az fő ro. S. t. R. h. d
orvosa.

Dr. **PETŐ LIPÓT**
fogorvos

szolnok, Szapáry- utca 1505. Terebely-ház.

Foghuzások (Fájdalom nélkül, kéjgáz (Bromaethyllel)

Fogtömések-plombirozás.

Műfogak készítése.

*) E rovatban közlötteknek sem alakja sem tartalmáért nem vállal felelőséget A szerk.

BÉRBE ADANDÓ!

Brachna Istvánnak

526. szám alatt van egy

nagy lakása

h a s z o n b é r b e

több évre kiadó.

A lakás áll: **3 nagy szoba** nagy konyha, 2 kamra, pincze és padlásból. Értekezhetni bármikor

A tulajdonossal.